

VOCEA POPORULUI

№ 23 (1551)

ZIAR NAȚIONAL

VINERI, 17 Iunie 2022

**Înaltă apreciere și recunoștință >> p.2
pentru angajații din sistemul medical**

**PUBLICAȚIE PERIODICĂ A CONFEDERAȚIEI
NAȚIONALE A SINDICATELOR DIN MOLDOVA**

**„Conferința OIM:
Lumea nu va mai fi cum a fost” >> p.3**

Actual

Activitatea Comitetului sectorial din construcții, apreciată de autorități

Ministrul Muncii și Protecției Sociale, Marcel Spataru, a oferit conducerii Comitetului sectorial pentru formare profesională în ramura construcțiilor Diplomă de Gratitudine, pentru activitate prodigioasă.

>> p.4

Instruirea liderilor sindicali, o prioritate

Federația „Sindindcomservice” din Moldova a organizat recent, în incinta Institutului Muncii, seminarul de instruire cu tema „Managementul sindical”.

>> p.5

Ne confruntăm cu provocări demografice

Estimările arată că până în anul 2040 populația Republicii Moldova va scădea până la 1,7 milioane, o reducere cu 34,5% în comparație cu anul 2018.

>> p.7

**Pe 22 iunie este
Ziua comemorării
victimelor fascismului;
pe 23 iunie - Ziua
Suveranității și Ziua
funcționarului public.
În a treia duminică
a lunii iunie este Ziua
lucrătorului medical
și a farmacistului.**

Foto: Nicu Bînzari

Comitetul Confederal al CNSM a aprobat mai multe hotărâri importante

”*Liderii sindicali au trasat prioritățile pentru a doua jumătate a anului*”

Ilie LUPAN,
i.lupan@vocea.md

Comitetul Confederal al CNSM s-a reunit, joi, într-o ședință ordinară, în care a discutat și a aprobat mai multe chestiuni incluse pe ordinea de zi.

În hotărârea aprobată pe marginea chestiunii cu privire la propunerile CNSM la politica fiscală și vamală pentru anul 2023, se arată că, în scopul asigurării respectării drepturilor și intereselor social-economice și de muncă ale

salariaților, membri de sindicat, Comitetul Confederal al CNSM ia act de propunerile CNSM la politica fiscală și vamală pentru anul 2023, care se remit Ministerului Finanțelor, Ministerului Muncii și Protecției Sociale și Ministerului Sănătății.

De asemenea, membrii Comitetului Confederal au aprobat propunerile CNSM la Planul de activitate al Comisiei naționale pentru consultări și negocieri colective pentru semestrul II al anului 2022, care urmează să fie remise structurilor respective.

Una dintre cele mai importante chestiuni dezbătute de Comitetul Confederal a fost cea cu privire la Planul de activitate al CNSM pentru semestrul II al anului 2022. Acesta prevede, între altele, proiecte care urmează a fi examinate la ședința Consiliului General al CNSM din luna noiembrie, precum și la ședințele Comitetului Confederal din lunile ce urmează. Iar acestea înglobează câteva zeci de chestiuni importante, cum ar fi amendamentele CNSM la proiectele de legi, organizarea tratamentu-

lui balneosanatorial, combaterea ocupării informale, modificarea și completarea Codului muncii, conlucrarea cu Guvernul, cu Confederația Națională a Patronatului din Moldova, cu Comisia națională pentru consultări și negocieri colective, cu comisiile parlamentare, cu alte structuri bi- și tripartite etc.

De asemenea, membrii Comitetului Confederal al CNSM au aprobat unele chestiuni ce țin de viața sindicală internă și de relațiile cu unele organisme internaționale și de conlucrarea cu acestea.

ABONEAZĂ-TE la „VOCEA POPORULUI”

Abonament

1 lună - 17,60 lei; 3 luni - 52,80 lei; 6 luni - 105,60 lei.

» ACTIVITATEA SINDICALĂ 2

Zi profesională

Înaltă apreciere pentru angajații din sistemul medical

Ziua Lucrătorului Medical și a Farmacistului a fost organizată cu mare fast la Chișinău. Evenimentul a avut loc la Palatul Republicii și a fost organizat de către Primăria municipiului Chișinău și Direcția generală asistență medicală și socială. În municipiul Chișinău activează în prezent circa 6000 de cadre medicale.

Lucrătorii medicali au primit Diplome de Gratitudine pentru întreaga carieră profesională și cea mai longevivă activitate medicală. De asemenea, au fost oferite Diplome de Excelență pentru instituțiile medicale de pe teritoriul municipiului Chișinău - cele municipale, republicane, private și rețelele de farmacii.

În plus, organizațiile internaționale care au ajutat Primăria Chișinău cu asistență medicală pentru refugiați, de asemenea, au primit Diplome de Gratitudine. Printre organizațiile distinse sunt Organizația Mondială a Sănătății, UNICEF, UNFPA, Organizația Internațională pentru Migrație etc.

Organizatorii au mulțumit pentru susținere Confederației Naționale a Sindicatelor din Moldova, Federației Sindicale „Sănătatea” din Moldova și Consiliului municipal Chișinău al Federației Sindicale „Sănătatea”.

Foto: Nicu Bînzari

Igor Zubcu, președintele CNSM, le-a mulțumit tuturor lucrătorilor medicali pentru efortul depus și sacrificiul pentru a scoate țara din pandemie.

„Avem împreună rolul de a construi o lume post-pandemică nouă. Mă bucur că avem tineri specialiști cărora să le creăm condiții ca să-i determinăm să rămână să muncească acasă”, a menționat Igor Zubcu.

Președintele CNSM a mai trecut în revistă unele acțiuni în susținerea lucrătorilor medicali: „Sindicatelor au fost primele care au spus NU agresării cadrelor medicale, sindicatele au fost primele care

au spus stop extenuării la locul de muncă, sindicatele au fost primele care au spus că aplauzele nu sunt destule. În același timp, au spus DA majorării salariilor lucrătorilor medicali, dar nu este destul și ne vom conjuga eforturile și în continuare pentru ca lucrătorul medical să se simtă confortabil și împlinit la locul său de muncă”.

În această zi importantă pentru breșla urmașilor lui Hipocrat, a fost alături de colegii săi și Aurel Popovici, președintele Federației Sindicale „Sănătatea”. Liderul sindical le-a mulțumit cadrelor medicale pentru activitatea de zi cu zi, „pentru sute-

Mesaj de felicitare

Stimați colegi și prieteni,
Vă adresez sincere felicitări cu ocazia sărbătorii profesionale – Ziua lucrătorului medical și a farmacistului!

Sunteți cei care puteți face minuni chiar și atunci când nimeni nu mai crede în ele! Vă mulțumim pentru că existați, vă dorim prosperitate și noi succese în activitatea Dumneavoastră nobilă.

Vă încurajăm să păstrați devotament profesiei, perseverență și ardoare în acordarea serviciilor medicale de calitate, empatie și căldură omenească!

Cu mult respect,

Aurel POPOVICI, președintele Federației Sindicale „Sănătatea” din Moldova

le de mii de pacienți tratați, pentru sutele de mii de vieți salvate, pentru faptul că vă dedicați viața sistemului de sănătate”.

În cadrul festivității, reprezentanții sindicatelor au oferit câtorva lucrători medicali cea mai înaltă distincție a mișcării naționale sindicale, Insigna de Onoare a CNSM. În cinstea lucrătorilor medicali și a farmaciștilor, la Palatul Republicii a fost organizat un concert susținut de artiști cunoscuți din Republica Moldova.

Ziua Lucrătorului Medical și a Farmacistului este marcată anual în a treia duminică a lunii iunie. În Republica Moldova, acest eveniment este organizat începând cu anul 1994, pentru a onora oficial oamenii care stau la straja sănătății. Vă reamintim că 2022 a fost declarat, în municipiul Chișinău, Anul Lucrătorului Medical.

Natalia HADĂRCĂ

Internațional

Igor Zubcu a discutat cu Guy Ryder, director general al OIM, chestiuni ce țin de realitățile noastre

Igor Zubcu, președintele Confederației Naționale a Sindicatelor din Moldova (CNSM), a avut o întrevedere cu Guy Ryder, directorul general al Organizației Internaționale a Muncii (OIM). La întrevedere, care a avut loc la Geneva, Elveția, au mai participat Sergiu Sainciuc, vicepreședinte al CNSM, Maria Helena Andre, directorul OIM-ACTRAV, și Sergejus Glovackas, directorul Biroului pentru Europa și Asia Centrală al OIM-ACTRAV.

Părțile au discutat despre starea de lucruri în domeniul parteneriatului social din Republica Moldova și evoluțiile înregistrate în procesul de negocieri, situația social-economică din țară și acțiunile partenerilor sociali în vederea susținerii populației afectate de criza economică, prevederile noului Program de Țară privind Munca Decentă, încheiat între OIM și Republica Moldova pentru anii 2021-2024 în octombrie 2021.

De asemenea, conducerea CNSM l-a informat pe interlocutor despre respectarea standardelor internaționale în domeniul muncii și despre carențele existente în acest proces, aportul sindicatelor la gestionarea crizei refugiaților din Ucraina. În cazul celor

din urmă, au fost oferite spații de cazare la sanatoriile gestionate de CNSM, precum și asistența necesară.

Liderii CNSM și-au exprimat recunoștința pentru suportul oferit de Organizația Internațională a Muncii la gestionarea crizei refugiaților ucraineni, în implementarea mai multor proiecte importante care vizează consolidarea parteneriatului social la nivel național și teritorial.

La rândul său, Guy Ryder a apreciat eforturile sindicatelor, ale societății civile în ansamblu, și ale autorităților în legătură cu gestionarea crizei refugiaților. Dânsul s-a arătat deschis să dezvolte în continuare relațiile de colaborare cu sindicatele din Republica Moldova în ceea ce privește parteneriatul social, ratificarea și implementarea Convențiilor OIM și respectarea standardelor internaționale în domeniul muncii.

În context, cei prezenți au discutat despre semnarea în timpul apropiat, la Chișinău, a Memorandumului de Cooperare între CNSM și OIM-ACTRAV, care include mai multe priorități și un plan de acțiuni pentru anii 2022-2023. Prioritățile respective prevăd, printre altele, adoptarea unui mecanism extrajudiciar simplificat de soluționare a conflictelor individuale de muncă, asigura-

rea aplicării efective a drepturilor sindicale, ratificarea Convențiilor OIM nr. 102 și 173 și implementarea Convenției OIM nr. 161, promovarea dialogului social la toate nivelurile, digitalizarea serviciilor pentru membrii de sindicat.

Reamintim că, în perioada 5-10 iunie, Igor Zubcu, președintele CNSM, și Sergiu Sainciuc, vicepreședinte al CNSM, au participat la cea de-a 110-a sesiune a Conferinței Internaționale a Muncii organizată de OIM la Geneva, Elveția. La Conferință au fost puse în discuție mai multe rapoarte cu pri-

vire la lumea muncii, respectarea drepturilor în domeniul muncii în diferite regiuni ale lumii, recomandări cu privire la munca decentă, securitatea și sănătatea în muncă, viitorul muncii.

În cadrul vizitei la Geneva, conducerea CNSM a avut întrevederi cu Heinz Koller, directorul pentru Europa al Organizației Internaționale a Muncii, Luca Visentini, secretar general al Confederației Europene a Sindicatelor (ETUC), iar Igor Zubcu a rostit un discurs de la tribuna centrală a celei de-a 110-a sesiuni a Conferinței OIM.

3 ACTIVITATEA SINDICALĂ

Interviu

Igor ZUBCU: „Conferința OIM a demonstrat că lumea s-a schimbat și nu va mai fi cum a fost”

– **Dle președinte, ați participat, săptămâna trecută, la cea de-a 110-a sesiune a Conferinței Internaționale a Muncii, care a avut loc la Geneva. Judecând după delegația din partea Chișinăului, putem conchide că la acest for s-au discutat chestiuni foarte importante pentru partenerii sociali...**

– Este adevărat. Conferința Internațională a Muncii este cel mai înalt organism decizional al OIM. Aceasta se întrunește anual, reunind delegațiile tripartite din cele 187 de state membre ale OIM și o serie de observatori de la alți actori internaționali, pentru a examina subiectele legate de lumea muncii. Guvernul de la Chișinău a fost reprezentat de Marcel Spataru, ministrul Muncii și Protecției Sociale, șef al delegației și de Corina Ajder, secretar de stat la acest minister. Sindicatele au fost reprezentate de subsemnatul și Sergiu Sainciuc, vicepreședinte al CNSM, iar patronatele l-au avut ca reprezentant pe Vladislav Caminschi, director executiv al CNPM. Conferința s-a întrunit într-o ședință plenară și în comitete tehnice.

Pe lângă multiplele chestiuni de ordin organizatoric și tehnic, precum ar fi rapoartele ce țin de bilanț, program, buget, modul de aplicare a convențiilor și recomandărilor, s-au discutat probleme vizând standardele în muncă, mai ales când e vorba de ucenicie, despre munca decentă și economia socială și solidară, includerea securității și sănătății în muncă în cadrul OIM, prin modificarea alineatului 2 din Declarația OIM privind principiile și drepturile fundamentale la locul de muncă etc.

– **Care ar fi principalul mesaj, obiectiv urmărit de acest înalt for?**

– S-au purtat discuții aprinse, la obiect, privind obiectivul strategic de ocupare a forței de muncă în cadrul acțiunilor ulterioare la Declarația OIM privind justiția socială pentru o globalizare echitabilă. După mine, mesajul principal care a fost transmis tuturor țărilor care au ratificat sau intenționează să ratifice convențiile OIM este că angajatorii trebuie să respecte normele internaționale în domeniul muncii, să fie exclus orice tip de exploatare și discriminare, iar angajații să fie tratați egal pretutindeni, fie că e vorba de cetățenii țării respective sau de imigranți, azilanți etc. Omul trebuie respectat ca atare oriunde, dacă muncește cinstit și este loial statului în care locuiește. Acesta este, cred, principalul obiectiv urmărit de toată lumea civilizată. Conferința OIM a demonstrat că lumea s-a schimbat și nu va mai fi niciodată cum a fost ieri, alaltăieri.

– **Ați avut întreveneri cu înalți oficiali din OIM, ETUC, de la sindicatul din alte țări. Ne puteți spune care au fost problemele discutate ce ar putea aduce plusvaloare mișcării sindicale?**

– Astfel de întreveneri au fost mai multe și trebuie să ținem cont de zicala că socoteala de-acasă nu se potrivește cu cea din țară. „Vocea poporului” a reflectat, în linii mari, unele întâlniri cu înalți oficiali ai OIM și cu reprezentanți ai structurilor sindicale internaționale. Aș vrea doar să menționez

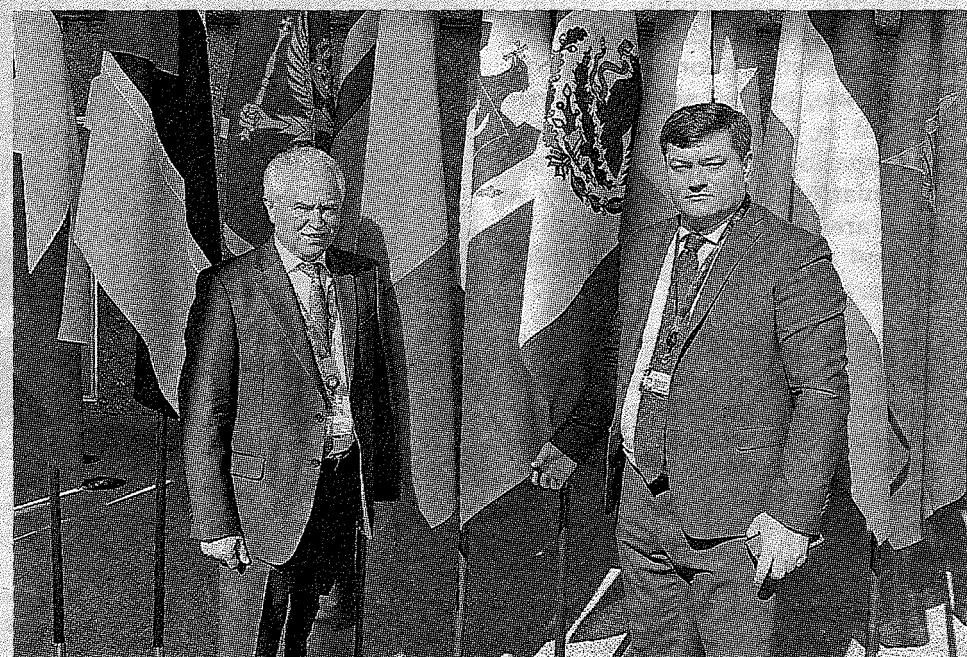
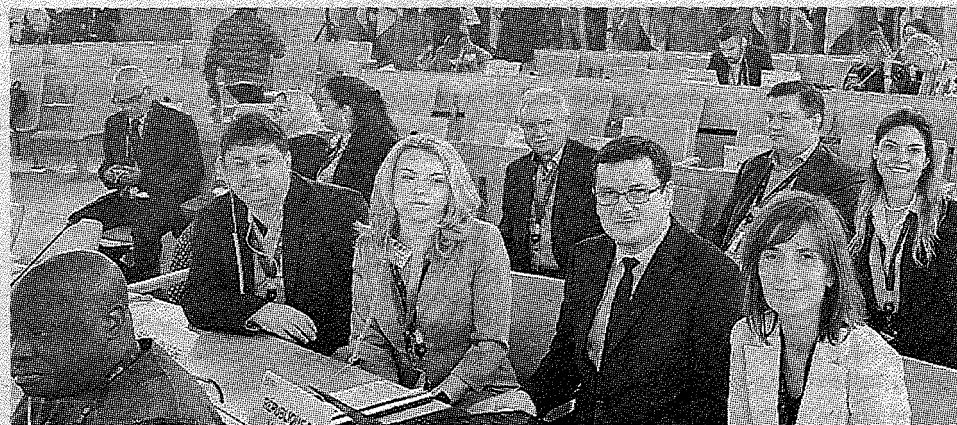
aici subiectele discutate, printre care documentele adoptate de Congresul IV al CNSM, prioritățile sindicatelor noastre pentru următorii cinci ani, evoluțiile social-economice din țară, suportul acordat de sindicate pentru persoanele refugiate ca urmare a războiului din Ucraina.

Totodată, o importanță deosebită în cadrul întrevenerilor a fost acordată respectării standardelor internaționale ale muncii. În acest context, s-a menționat că un grup de deputați a elaborat un proiect de lege pentru modificarea unor acte normative, printre care și Codul muncii, la care CNSM are un șir de obiecții argumentate, invocându-se încălcarea unor standarde internaționale a muncii și a unor prevederi ale Directivelor UE, transpuse în legislația națională, precum și diminuarea unor garanții și drepturi ale salariaților. Proiectul respectiv a fost expediat de MMPS spre expertizare OIM, iar reprezentanții CNSM au solicitat conducerii OIM ca în cadrul expertizării să se țină cont și de opinia și avizul prezentat de CNSM.

De pildă, despre implicarea sindicatelor din Moldova la gestionarea crizei refugiaților din Ucraina, care au oferit spații de cazare pentru refugiați în instituțiile sale, inclusiv la sanatoriile aflate în gestiune sa, am discutat nu numai cu oficiali OIM, cărora le-am exprimat recunoștința pentru suportul oferit la gestionarea crizei legate de război, ci și cu reprezentanții unor țări. Am participat, alături de reprezentanți ai structurilor sindicale internaționale și ai sindicatelor din mai multe țări europene, la panelul de lucru cu genericul „Rolul sindicatelor ucrainene pe durata războiului cu Rusia”, organizat de Confederația Sindicatelor din Elveția, unde reprezentanții sindicatelor din Ucraina au informat despre situația din țară și despre acțiunile lor în protecția cetățenilor. La acest panel, am informat asistența despre acțiunile întreprinse la nivel național, dar și de sindicatele din Moldova, de centrele sindicale național-ramurale în gestionarea fluxului refugiaților și asistența oferită de sindicate pentru refugiații ucraineni cazați în sanatoriile, unde sunt preponderent femeile și copiii.

La evenimentul organizat de dna Sabine Fradrych, secretar general al Fundației Friedrich-Ebert-Stiftung, conducerea CNSM a făcut un schimb de opinii pe probleme de interes comun cu reprezentanții sindicatelor din Polonia, Ucraina, Rusia, Franța, România.

– **Sunt sigură că la întreveneri ați discutat și despre parteneriatul social, fiindcă acesta este indispensabil într-o țară democratică...**

– Da, bineînțeles, am discutat despre implementarea mai multor proiecte importante care vizează consolidarea parteneriatului social la nivel național și teritorial. Am menționat, în context, despre relansarea activității Comisiei naționale pentru consultări și negocieri colective și, totodată, despre provocările cu care se confruntă partenerii sociali la etapa actuală și obiectivele pentru următoarea perioadă.

De asemenea, împreună cu patronatele și cu Guvernul, am reușit să majorăm și să egalăm salariile minime atât pentru sectorul public, cât și pentru cel privat, astfel încât să asigurăm într-o anumită măsură puterea de cumpărare în condițiile creșterii alarmante a inflației din cauza crizei energetice și a războiului din Ucraina. Fără asigurarea unei creșteri continue a salariilor nu vom putea preveni exodul populației din țară și contribui la reducerea sărăciei. O provocare pentru partenerii sociali rămâne a fi economia informală și nedeclararea tuturor veniturilor salariale, care fac mai vulnerabili lucrătorii informali și pun în pericol sustenabilitatea sistemului de securitate socială, iar în acest context, este necesar să fie elaborat un document de politici care să conțină măsuri pentru diminuarea fenomenului dat.

Nu pot să nu menționez, de asemenea, întreveneri cu Anton Leppic, secretar executiv al PERC, cu care am discutat despre consolidarea cooperării dintre CNSM și PERC în domeniul social-economic, juridic și sindical, prin diseminarea celor mai bune practici în aceste domenii, precum și suportul din partea PERC în cadrul Platformei societății civile a Acordului de Asociere RM-UE.

Și, desigur, am avut o discuție cu Sharan Burrow, secretar general al Confederației Internaționale a Sindicatelor (ITUC), cu care am abordat subiectul despre cooperarea bilaterală și participarea reprezentanților CNSM la Congresul ITUC din noiembrie anul curent.

Discuțiile purtate cu Pierre Goutaz, șeful Departamentului internațional al Confederației Generale a Muncii (CGM) din Franța, s-au axat pe propunerea de a iniția consultări pe marginea elaborării unui Acord de colaborare dintre CNSM și CGM privind protecția lucrătorilor migranți, precum și inițierea unor proiecte de interes comun.

Am avut o săptămână foarte încărcată, cu multe întreveneri, ședințe, discuții, dezbateri pe marginea unor probleme foarte importante în plan social-economic, pe care încă mai trebuie să le analizăm, să le „procesăm”, dacă putem spune așa. Sperăm că experiența acumulată ne va ajuta să dăm un nou impuls mișcării sindicale de la noi.

– **Ce impact ar putea avea asupra Republicii Moldova lucrările, rezultatele Conferinței organizate de OIM?**

– Sunt sigur, reprezentanții Guvernului au fost atenți la problemele discutate și vor adopta măsuri de recordare a legislației naționale la normele internaționale. Noi am participat, de pildă, la ședințele Comitetului privind aplicarea standardelor, la care s-a examinat cazul din Noua Zeelandă privind nerespectarea Convenției OIM nr. 98. A fost o ședință instructivă. Trebuie menționat aici că Noua Zeelandă e o țară industrializată, dezvoltată, în care există un regim democratic. Și totuși, au existat anumite pretenții privind respectarea normelor internaționale...

Republica Moldova nu a figurat pe lista țărilor în care se încălcă standardele internaționale ale muncii pentru a fi examinată în cadrul sesiunii actuale a Conferinței, dar aceasta nu înseamnă că dosarul privind nerespectarea Convențiilor OIM nr. 81 și 129 a fost scos de pe rol. R. Moldova va fi monitorizată în continuare, până când ce va conforma normelor din convențiile indicate. De aici pot fi trase concluziile de rigoare.

Consemnare: Natalia HADĂRCĂ

Parteneriat

Activitatea Comitetului sectorial din construcții, apreciată de autorități

Recent, în cadrul unei ședințe de lucru, ministrul Muncii și Protecției Sociale, Marcel Spataru, a oferit conducerii Comitetului sectorial pentru formare profesională în ramura construcțiilor diplomă de grațitudine, pentru activitate prodigioasă la elaborarea standardelor ocupaționale și pentru dezvoltarea platformei de comunicare și cooperare între partenerii sociali în procesul asigurării formării profesionale.

La ședință au participat partenerii sociali Victor Talmaci, președintele Federației Sindicatelor din Construcții și Industria Materialelor de Construcții „Sindicons”, Marin Sirbu, președintele Federației Patronatului din Construcții și Producerea Materialelor de Construcții din Republica Moldova.

Lidia Barbăroșie, președinta Comitetului sectorial pentru formarea profesională în ramura construcțiilor, a subliniat că aceas-

tă diplomă este o apreciere importantă pentru întreaga ramură și pentru munca depusă de toți membrii Comitetului, care în ultimii ani a obținut mai multe realizări. Ea a mulțumit partenerilor sociali pentru susținere.

Potrivit Lidiei Barbăroșie actualmente în acest domeniu sunt elaborate 21 de

standarde ocupaționale pentru profesiile muncitorești, fiind create trei platforme de comunicare.

Totodată, au fost lansate mai multe proiecte importante la nivel teritorial, în raioanele Soroca, Orhei și Căușeni, unde au fost încheiate acorduri de colaborare între Comitetul sectorial pentru formarea profe-

sională în ramura construcțiilor, instituția de învățământ și Compania din construcții, ceea ce reprezintă o premieră pentru Republica Moldova.

Președinta Comitetului sectorial pentru formarea profesională în ramura construcțiilor a precizat că reprezentanții acestei structuri și-au trasat pentru anul 2022 o serie de priorități ambițioase, dar realizarea acestora ar putea fi limitată de finanțările disponibile.

Precizăm că Comitetul sectorial pentru formare profesională în ramura construcțiilor a fost înregistrat la Ministerul Justiției în martie 2018. Astfel de structuri precum sunt Comitetele sectoriale au activat și anterior, însă, în urma unor modificări la legislație, aceste Comitete trebuie să fie în format bipartit și nu tripartit, iar ulterior formării, statutul lor trebuie să fie înregistrat la Agenția Servicii Publice.

Activitatea Comitetelor sectoriale este axată preponderent pe formarea profesională și elaborarea standardelor ocupaționale.

sindicate.md

Problemă

Munca la negru, un flagel în continuă extindere în sectorul privat

Numărul moldovenilor care aleg să muncească ilegal este în creștere. Asta arată datele Biroului Național de Statistică (BNS). Potrivit sursei citate, în primul trimestru al anului curent, munca nedeclarată în rândul salariaților a fost de 5,4%, față de 4,6% în aceeași perioadă a anului trecut.

Practica de angajare fără perfectarea contractelor, individuale de muncă, doar în baza unor înțelegeri verbale, este mai frecventă printre bărbați - 7,3 la sută, decât printre femei - 3,5%. Dacă e să ne referim la domenii, cei mai mulți dintre salariații care lucrează doar în baza unor înțelegeri verbale se întâlnesc în agricultura - 48 la sută, în construcții - 21%, comerț - 13,8% și industrie - 4,3 la sută.

Instituția care ar trebui, în principiu, să dea tonul în lupta cu munca nedeclarată, cu salariile în plic, este Inspectoratul de Stat al Muncii (ISM). Din cauza lacunelor legislative, însă, acest lucru întârzie să se întâmple.

„Este vorba de necesitatea consolidării Inspectoratului de Stat al Muncii în acest sens. Este important să fie adusă în concordanță cu alte acte legislative Legea nr. 140 privind Inspectoratul de Stat al Muncii, astfel încât ISM să fie scos de sub incidența Legii cu privire la controlul de stat asupra activității de întreprinzător. Totodată, având în vedere că anterior a fost elaborată o hotărâre de Guvern referitor la un plan anuit de măsuri pentru diminuarea muncii la negru și achitarea salariului în plic, este necesar de a revizui acest document și, totodată, de a veni cu un document de politici, cu o strategie, care

să includă un plan de acțiuni ce urmează a fi întreprinse de către autorități, sindicate și patronate, astfel încât să minimizăm acest fenomen în țară”, a spus, pentru ziarul „Vocea poporului”, Polina Fisticanu, șefa Departamentului protecție social-economică din cadrul Confederației Naționale a Sindicatelor din Moldova (CNSM).

Miliarde de lei, ratate

Potrivit lui Adrian Lungu, expert în dreptul muncii, anual, statul Republica Moldova ratează venituri la bugetul asigurărilor sociale de circa 15 miliarde de lei. Fenomenul respectiv este în creștere, fiind generat de mai mulți factori.

„Unul dintre aceștia este percepția angajatorilor că desfășurarea activității în cadrul legal ar fi una costisitoare. În afară de salariu, angajatorii trebuie să achite prime de asigurări obligatorii, prime de asigurări medicale, contribuții la bugetul de asigurări sociale, respectiv, impozitele pe venit. Alt aspect ar fi sărăcia. Din cauza ei, salariații sunt determinați să primească salariul în plic, întrucât nu pot negocia aceste aspecte, ei neavând altă sursă de existență decât această remunerare. Cel de-al treilea aspect ar fi pârghiile restrânse pe care le are organul de supraveghere și control, în persoana Inspectoratului de Stat al Muncii, în exercitarea atribuțiilor sale. Legislația actuală, în special, Legea cu privire la controlul de stat, Legea cu privire la inspectoratul muncii conțin foarte multe contradicții în raport cu actele internaționale pe care le-a ratificat Republica Moldova. Aceste contradicții limitează competențele inspectorilor de muncă, inclusiv afectează ope-

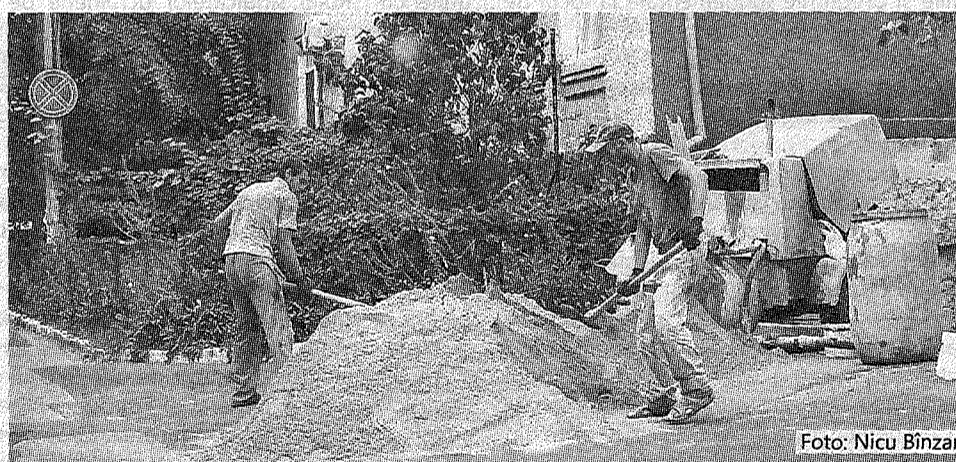

Foto: Nicu Bînzari

rativitatea efectuării controlului. Ceea ce este foarte important, în contextul în care relațiile de muncă sunt foarte mobile. Practic, angajatorii nu au impedimente mari în a achita salariile în plic, întrucât procedura de constatare a abaterilor date este una destul de sofisticată, de lungă durată, iar sancțiunile sunt în esență ne semnificative”, a menționat Adrian Lungu.

Suplimentar, potrivit expertului, avem și fenomenul nihilismului juridic. Populația nu își cunoaște drepturile și garanțiile de care urmează să beneficieze în urma angajării legale la muncă, precum și neîncrederea în buna gestionare a bugetului de stat, a banului public.

În primele luni ale anului curent, ISM a realizat controale la 14 angajatori persoane juridice și la patru angajatori persoane fizice, unde au fost depistate 24 de persoane care activau fără forme legale de angajare, dintre care opt femei și două persoane mai tinere de 18 ani.

„Totodată, pentru contracararea practicii

de achitare a salariilor „în plic” și a muncii la negru, au fost întreprinse acțiuni de colaborare între reprezentanții autorităților semnatare ale Regulamentului comun privind activitatea echipelor multidisciplinare: Inspectoratul de Stat al Muncii, Inspectoratul General de Poliție, Serviciul Fiscal de Stat, CNSM. În perioada de referință au fost efectuate 16 controale planificate cu reprezentanții Serviciului Fiscal de Stat, un control inopinat cu Inspectoratul de Poliție și un control planificat cu reprezentanții ai sindicatului din învățământ”, se menționează într-o notă informativă a ISM.

Achitarea salariului în plic este un dezavantaj pentru salariați și asta pentru că aceștia riscă să primească pensii mai mici, atunci când vor ajunge la vârsta de pensionare. Iată de ce reprezentanții Casei Naționale de Asigurări Sociale recomandă persoanelor să insiste ca salariile să fie declarate integral și să încheie cu angajatorul contract individual de muncă.

Galina MUNTEANU

Cvadratura cercului

Dacă nu eu, dacă nu tu, atunci cine?

Ilie LUPAN

Viața noastră, se știe, e alcătuită dintr-un șir de lucruri mărunte. Este adevărat, uneori acestea ni se par magistrale, care pot mișca munți sau croi destine și pentru cei din preajmă, nu numai pentru noi înșine. Dacă nu chiar pentru istorie...

De prisos să mai spunem că marile personalități lasă urme adânci, exemple pentru posteritate.

Dar aici aș vrea să vorbesc despre noi, cei mulți, fiecare cu individualitatea sa, care, însă, împreună, constituie o forță. Temelia țării, dacă vreți. Fără de care „vârful” nu ar valora nimic.

Mulți concetățeni de-ai noștri s-au obișnuit (de, așa au fost deprinși de regimul de ocupație de tristă pomină, că statul le oferă totul, și încă pe gratis – mai mare eroare, minciună nici că se pomenește – nimic nu se dă pe gratis) ca statul să le dea aia, aia, pensie, salariu, primarul să le facă aia, aia... Departe de mine gândul de a cere, „patriotic”, precum îndemna un mare filosof: „Nu întreba ce poate face țara pentru tine, ci întreabă ce poți face tu pentru ea”. Să o luăm încetșor, de la firul ierbii.

Orice societate este constituită din indivizi cu anumite interese și ocupații (uneori, acestea din urmă lipsesc cu desăvârșire, dar alții și tăierea de frunze la câini poate fi ocupație, dacă e plătită de cineva), care își aleg liderii sindicali (dacă nu sunt pe proprie răspundere), consilierii locali, raionali, parlamentarii, care trebuie să le apere interesele. Ei bine, de aici pornesc toate neînțelegerile, interpretările greșite: ce ai vrut și ce ai obținut...

În sindicate, lucrurile sunt mai simple: liderul local poate fi ales ușor și la fel de ușor demis, e suficientă o adunare ad-hoc și problema s-a rezolvat. Cu cei de mai sus, de la centrele sindicale național-ramurale, e mai dificil, alegerile se organizează o dată la 4-5 ani, dar nu e un capăt de țară, lumea noastră e răbdătoare. Problema e ce vor masele și ce vor său ce pot „vârful”.

Iată aici e aici. Nu că fiecare ar putea să aștepte să-i rezolve altcineva problemele sau că ar activa de sine stătător, dar inițiativa e la mare căutare, este decisivă, în ultimă instanță. Dacă nu încerc eu să obțin ceea ce merit, dacă nu încerci tu să faci dreptate pentru tine și pentru colegii tăi, atunci cine o va face?

Suntem un neam de oameni harnici și răbdători, dar Hristos nu ne-a vrut proști, de aceea ne-au fost lăsate scrise în Cartea Cărilor niște precepte pe care, dacă le-am urma și am fi insistenți în ceea ce răvnim, fiind conștienți de ceea ce ne aparține de drept, am fi mai vrednici și mai impliniți.

„Cereți, și vi se va da; căutați, și veți găsi; bateți, și vi se va deschide. Căci oricine cere capătă; cine caută găsește; și celui ce bate, i se deschide” (Matei, 7: 7-8). Iar Dumnezeu nu îi va lăsa de izbeliște pe cei care au credință și speranță într-o viață mai bună și caută adevărul, pentru ei și pentru semenii lor...

Cereți, și vi se va da; căutați și veți găsi; bateți, și vi se va deschide.
Matei 7:7

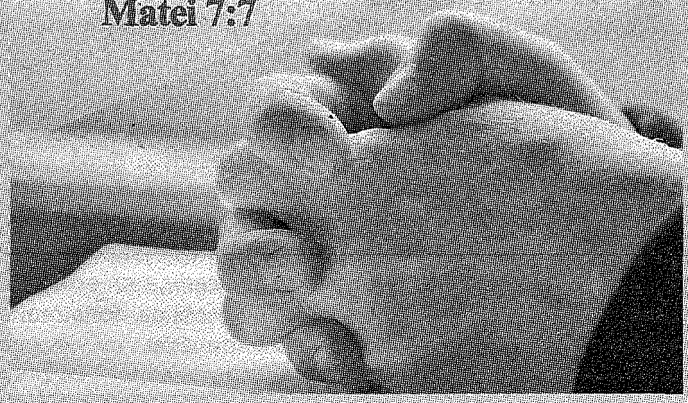

Foto: „Sindindcomservice”

Seminar

Instruirea liderilor sindicali recent aleși, o prioritate a Federației „Sindindcomservice”

Federația Sindicatelor Lucrătorilor din Sfera Deservirii Sociale și Producției de Mărfuri „Sindindcomservice” din Moldova a organizat recent, în incinta Institutului Muncii, seminarul de instruire cu tema „Managementul sindical”.

Potrivit organizatorilor, instruirea liderilor sindicali recent aleși ai organizațiilor sindicale primare reprezintă o prioritate în vederea unei bune activități de apărare a membrilor de sindicat în cadrul unității

lor economice. Sindicaliștii au abordat următoarele subiecte: „Organizația sindicală primară – principii de organizare și funcționare statutară. Managementul financiar al unui sindicat”, „Motivația apartenenței la sindicat. Rolul și importanța echipei sindicale”.

Cei prezenți la seminar au avut posibilitatea să discute cu Ana Selina, președinta Federației „Sindindcomservice” din Moldova, cele mai actuale subiecte care vizează activitatea Centrului Sindical Național-Ramural, realizările din ul-

mul timp și obiectivele trasate pentru următoarea perioadă.

La rândul său, Ecaterina Manastîrschi, vicepreședintă a Federației „Sindindcomservice”, a subliniat că prin organizarea acestui seminar se urmărește îmbunătățirea cunoștințelor participanților privind desfășurarea eficientă a activității sindicale în cadrul organizației primare, instruirea liderilor sindicali și perfecționarea mecanismelor de motivare a apartenenței la sindicat.

Cor. VP

Forum

Decizii importante în domeniul SSM, adoptate la Geneva

În perioada 5-10 iunie, reprezentanții guvernelor, salariaților și angajatorilor din 187 de state membre ale Organizației Internaționale a Muncii (OIM) au discutat, în cadrul celei de-a 110-a sesiuni a Conferinței Internaționale a Muncii, organizată de OIM la Geneva, Elveția, probleme privind lumea muncii, inclusiv chestiuni legate de securitatea și sănătatea în muncă.

Precizăm că la lucrările Conferinței au participat Igor Zubcu, președinte al CNSM, și Sergiu Sainciuc, vicepreședinte al CNSM.

Potrivit lui Guy Ryder, directorul general al OIM, cea de-a 110-a sesiune a Conferinței Internaționale a Muncii s-a încheiat cu rezultate remarcabile în ceea ce privește domeniul securității și sănătății în muncă (SSM), care a fost ridicat la statutul de principiu și drept fundamental la locul de muncă, în acest sens fiind adoptată o „decizie istorică”.

De asemenea, în cadrul Conferinței s-a decis declararea Convențiilor OIM nr. 155 privind securitatea și igiena muncii și mediul de muncă și nr. 187 privind cadrul de promovare a sănătății și securității în muncă, drept „Convenții fundamentale”, pe care toate țările-

membre ale OIM sunt obligate să le respecte.

În legătură cu aceasta, Sharan Burrow, secretarul general al Conferinței Internaționale a Sindicatelor (ITUC), a subliniat că în urma celei de-a 110-a sesiuni a Conferinței Internaționale a Muncii, lucrătorii din întreaga lume vor beneficia direct de decizia Conferinței de a recunoaște sănătatea și securitatea în muncă drept al cincilea principiu și drept fundamental la locul de muncă.

„Muncitorii și sindicatele din întreaga lume au marcat, în mod tradițional, la 28 aprilie, Ziua internațională a securității și sănătății în muncă și au comemorat victimele accidentelor de muncă. Peste 3 milioane de muncitori mor în fiecare an la locul de muncă și

alte zeci de milioane de oameni sunt accidentați. Deciziile adoptate la Conferință reprezintă o victorie a sindicatelor în ceea ce privește respectarea cerințelor în domeniul securității și sănătății în muncă, iar acum trebuie să trecem la aplicarea acestor drepturi”, a spus Burrow.

Sharan Burrow a mai declarat: sindicatele vor milita acum pentru a crește numărul de țări care ratifică și pun în aplicare toate Convențiile OIM privind sănătatea și securitatea în muncă. Sindicatele vor face, de asemenea, campanie pentru extinderea accesului la serviciile de sănătate, precum și mai multe competențe pentru reprezentanții sindicali în domeniul SSM și mai multe comitete de profil la locul de muncă.

» CONSULTAȚII

6

Economistul

Impozitul pe bunurile imobiliare

Am primit aviz de plată a impozitului pe bunurile imobiliare pentru anul 2022. Cum se calculează și cine achită impozitul pe bunurile imobiliare? Care cetățeni sunt scutiți de impozitul pe bunurile imobiliare? Nu se mai acordă reducere cu 15% achitarea până la 30 iunie a sumei impozitului pe bunurile imobiliare calculate?

Zinaida Sava, Chișinău

Ana MOLDOVANU,
consultant superior
în Departamentul
protecție
social-economică
al CNSM

Impozit pe bunurile imobiliare este un impozit local care reprezintă o plată obligatorie la buget de la valoarea bunurilor imobiliare.

Potrivit Codului fiscal, sunt obligați să achite impozit pe bunurile imobiliare persoanele juridice și persoanele fizice rezidenți și nerezidenți ai Republicii Moldova care au în proprietate bunuri imobiliare pe teritoriul țării; arendașii care arendează un bun imobiliar agricol proprietate privată; deținătorii drepturilor patrimoniale asupra bunurilor imobiliare proprietate publică; arendașii sau locatarii bunurilor imobiliare ale autorităților publice și ale instituțiilor finanțate de la bugetele de toate nivelurile; locatarii bunurilor imobiliare – în cazul contractului de leasing financiar și arendașii sau locatarii bunurilor imobiliare proprietate privată a nerezidenților Republicii Moldova.

Suma impozitului pe bunurile imobiliare pentru persoanele fizice se calculează anual de către serviciile de colectare a impozitelor și taxelor locale ale primăriilor. În municipiul Chișinău, atribuțiile de administrare a impozitului pe bunurile imobiliare pentru persoanele fizice revin Direcției de colectare a impozitelor și taxelor locale din cadrul Primăriei municipiului Chișinău.

Pentru bunurile imobile care au fost evaluate, impozitul se calculează din valoarea estimată de către organele cadastrale.

Potrivit Deciziei Consiliului Municipal Chișinău nr.14/1 din 21 decembrie 2021, pentru bunurile imobiliare cu destinație locativă (apartamente și case de locuit individuale, terenuri aferente acestor bunuri), pentru garajele și terenurile pe care acestea sunt amplasate, precum și pentru loturile întovărășirilor pomicele, cota impozitului pe bunurile imobiliare constituie 0,185% din baza impozabilă a bunurilor imobiliare.

Astfel, să presupunem că valoarea estimată a imobilului constituie 147.420 de lei. Cota impozitului este 0,185%. Suma calculată a impozitului pe bunurile imobiliare constituie: $147.420 \times 0,185\% = 272.73$ lei.

Conform art. 283 din Codul fiscal, de impozitul pe bunurile imobiliare sunt scutite:

a) autoritățile publice și instituțiile finanțate de la bugetele de toate nivelurile;

b) societățile orbilor, ale surzilor și invalizilor;

c) întreprinderile penitenciarelor;

d) Centrul Republican Experimental pentru Protezare, Ortopedie și Reabilitare;

e) obiectivele de protecție civilă;

f) organizațiile religioase – pentru bunurile imobiliare destinate riturilor de cult;

g) misiunile diplomatice și oficiile consulare acreditate în Republica Moldova, precum și reprezentanțele organizațiilor internaționale acreditate;

h) persoanele de vârstă pensionară, persoanele cu dizabilități severe și accentuate, persoanele cu dizabilități din copilărie, persoanele cu dizabilități medii (participanții la acțiunile de luptă pentru apărarea integrității teritoriale și a independenței Republicii Moldova, la acțiunile de luptă din Afganistan, participanții la lichidarea consecințelor avariei de la C.A.E. Cernobil, precum și persoanele supuse presiunilor și ulterior reabilitate);

i) familiile participanților căzuți în acțiunile de luptă pentru apărarea integrității teritoriale și independenței Republicii Moldova și persoanele care au fost întreținute de aceștia;

j) familiile militarilor căzuți în acțiunile de luptă din Afganistan și persoanele care au fost întreținute de aceștia;

k) familiile care au copii cu dizabilități în vârstă de până la 18 ani și membrii familiilor care au la întreținere și îngrijire permanentă persoane cu dizabilități;

l) familiile persoanelor decedate în urma unor boli cauzate de participarea lor la lucrările de lichidare a consecințelor avariei de la

C.A.E. Cernobil și persoanele care au fost întreținute de acestea;

m) instituțiile medico-sanitare publice, cabinetele individuale ale medicului de familie și centrele medicilor de familie;

n) Compania Națională de Asigurări în Medicină și agențiile ei teritoriale;

o) Banca Națională a Moldovei;

p) proprietarii sau deținătorii bunurilor rechiziționate în interes public;

s) organizațiile necomerciale, în cadrul cărora funcționează instituțiile de asistență socială.

Prin Decizia Consiliului Municipal Chișinău nr. 14/1 din 21 decembrie 2021, s-a stabilit, pentru categoriile de persoane indicate la **lit. h-l**, scutirea de plata impozitului pe bunurile imobiliare pentru obiectele impunerii cu destinație locativă, unde aceștia și-au înregistrat domiciliul (în lipsa domiciliului - reședință) **în limita valorii (costului) de 500.000 lei din valoarea estimată în scopul impozitării imobilului.**

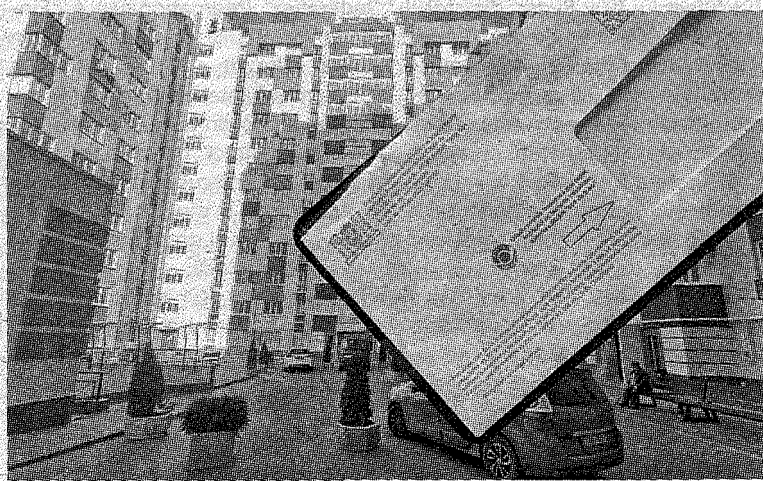
În cazul bunurilor imobiliare ale persoanelor fizice existente și/sau dobândite până la data de 31 mai inclusiv a anului fiscal în curs, impozitul pe bunurile imobiliare se achită nu mai târziu de data de 30 iunie a anului curent.

În cazul bunurilor dobândite în perioada 1 iunie – 31 decembrie a anului de gestiune, termenul de achitare a impozitului pe bunurile imobiliare este către data de 25 martie a anului următor anului gestionar.

Totodată, vă aducem la cunoștință că, în contextul modificărilor la Codul fiscal, în anul 2021 a fost abrogat alin. (2) al art. 282 din Codul fiscal și **nu se mai aplică reducerea de 15%** pentru achitarea până la 30 iunie a sumei integrale a impozitului pe bunurile imobiliare calculat.

Onorarea obligației fiscale se face cu Avizul de plată direct la oficiile poștale, instituțiile bancare sau online prin intermediul serviciului guvernamental de plăți electronice www.mpay.gov.md prin selectarea serviciului „Achitarea impozitului pe bunurile imobiliare (cu aviz de plată)”.

Termenul limită de achitare a impozitului pe bunurile imobiliare este 30 iunie 2022!

Avocatul

Revocarea donației pentru ingratitude

Am trăit în concubinaj cu un bărbat mai mulți ani. Acesta mi-a donat o casă de locuit. În prezent nu mai suntem împreună, despărțirea a fost cu certuri, reproșuri și învinuiri. Acum el este plecat peste hotare. Recent, mi-a venit citație și cerere de chemare în judecată privind revocarea donației pentru ingratitude, restituirea bunurilor și repararea prejudiciului material și moral. Sunt învinuită că am sustras anumite bunuri din casă, altele le-am distrus, fiind acuzată de fapte ilicite față de donator. Este oare posibil așa ceva?

Mariana C., or. Ștefan Vodă

Conform legii, prin contract de donație, o parte (donator) se obligă să mărească din patrimoniul său, cu titlu gratuit, patrimoniul celeilalte părți (donatar). Din conținutul normei citate, urmează că contractul de donație este un contract unilateral cu titlu gratuit, prin care donatorul mărește patrimoniul donatarului din contul patrimoniului său și este în drept să aștepte din partea acestuia dacă nu o recunoștință, atunci cel puțin loialitate, manifestată prin abținerea de la săvârșirea unor fapte necorespunzătoare față de donator.

Părțile pot conveni ca efectele donației să fie condiționate de îndeplinirea unei sarcini sau de realizarea unui scop. Scopul poate fi și de utilitate publică. Va constitui donație numai partea excedentară cheltuielilor de executare a sarcinii sau de atingere a scopului. Îndeplinirea sarcinii poate fi cerută, în afară de donator, de oricare persoană în al cărei interes este stipulată sarcina. Contractul de donație care stipulează obligația donatarului de a achita datorii sau sarcini care nu există la momentul încheierii contractului este nul dacă natura și întinderea datoriilor sau sarcinilor nu sunt stipulate în contract.

Donația este irevocabilă, cu excepția cazurilor în care dreptul de revocare al donatarului este prevăzut de lege sau contract. În particular, contractul poate să prevadă dreptul de revocare, fie în cazul în care donatarul ar deceda înaintea donatarului, fie în cazul în care atât donatarul, cât și descendenții săi, ar deceda înaintea donatarului.

Donatorul își exercită dreptul de revocare prin notificare adresată donatarului sau moștenitorilor săi. În cazul revocării donației pentru ingratitude, dreptul de revocare poate fi exercitat, de asemenea, de către oricare moștenitor al donatarului. Atunci când revocarea donației se face în caz de stare de nevoie, dreptul de revocare poate fi exercitat, de asemenea, pe cale oblică de către creditorii care au dreptul legal de a primi întreținere de la donator.

Declarația de revocare parțială a donației se interpretează

Liubomir
DUDULICA,
avocatmd@gmail.com

ca revocare a întregii donații dacă bunul donat este indivizibil.

Donatorul este decăzut din dreptul de revocare a donației în temeiul legii dacă notificarea de revocare nu este dată în termen de un an din momentul în care el a cunoscut sau, în mod rezonabil, trebuia să cunoască circumstanța care îl îndreptățește să revoce, dar nu mai târziu de trei ani din momentul dobândirii de către donatar a dreptului de proprietate asupra bunului donat.

Donatorul are dreptul să revoce donația în caz de stare de nevoie dacă nu este în stare să se întrețină din contul patrimoniului sau al venitului său. Se prezumă că donatorul nu este în stare să se întrețină dacă sunt întrunite condițiile stabilite de lege pentru a cere întreținere de la o altă persoană sau pentru a primi prestații de asigurări sociale în sistemul public, chiar dacă donatorul nu a exercitat aceste drepturi.

Dreptul de revocare este suspendat pe perioadă în care donatarul întreține donatorul, iar ultimul are dreptul legal de a fi întreținut. Pe aceeași perioadă este suspendată curgerea termenului de revocare a donației. Dacă donatarul încetează întreținerea, iar donatorul revocă donația, obligația de restituire a donatarului se va reduce cu valoarea întreținerii oferite.

Donatorul are dreptul să revoce donația în situația în care există alte circumstanțe decise care au stat la baza încheierii contractului (boala fatală a donatarului, intenția de căsătorie sau căsătoria donatarului, relația de căsătorie dintre donator și donatar etc.) și care s-au schimbat esențial după încheierea contractului, dacă în urma acestei schimbări folosul oferit donatarului este vădit nepotrivit sau excesiv sau este vădit injust de a obliga donatorul să respecte donația.

(va urma)

Studiu

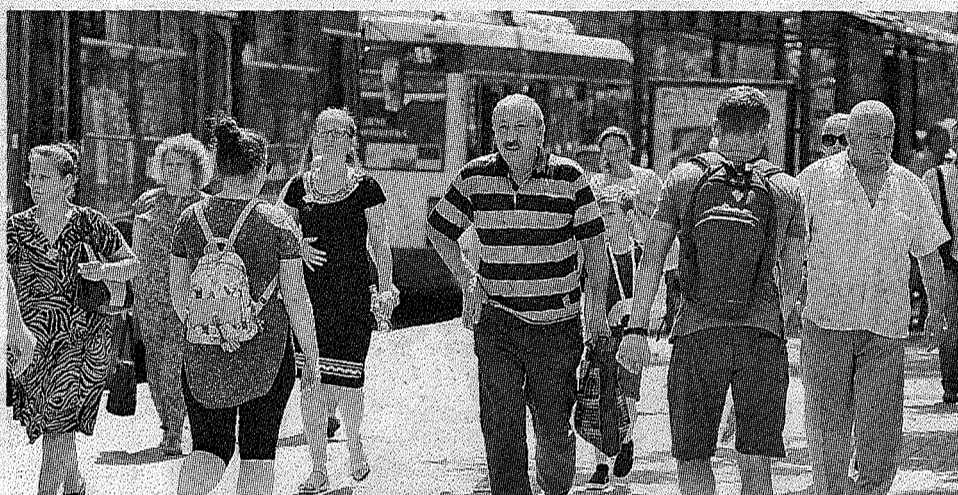
Republica Moldova se confruntă cu provocări demografice enorme

Mai mult de o treime dintre oamenii din țară vor pleca în următorii ani. Estimările arată că până în anul 2040 populația va scădea până la 1,7 milioane, o scădere de 34,5% în comparație cu anul 2018. Piramida populației se va inversa, generațiile cu vârsta de 50+ vor constitui circa jumătate din populația totală, iar cei cu vârsta de 60+ vor reprezenta o treime din aceasta.

Va apărea un dezechilibru puternic de gen la vârste înaintate, ceea ce va duce la un număr foarte mare de gospodării de femei vârstnice care va avea un impact considerabil asupra sărăciei în rândul femeilor. Cel puțin, aceasta arată datele Studiului Evaluarea Cuprinzătoare Comună de Țară privind Egalitatea de Gen, efectuată de Echipa de Țară ONU în Moldova, inclusiv Banca Mondială.

Consecințele emigrării

Emigrarea continuă a populației cu vârsta aptă de muncă, cu cel puțin 15,5% dintre moldovenii dorind să părăsească țara în următorii trei ani, precum și îmbătrânirea populației, vor aprofunda impactul structurilor demografice a Republicii Moldova asupra dezvoltării țării. „Deși femeile și bărbații doresc să aibă până la trei copii, în reali-

tate au unul sau doi, din cauza dificultăților legate de munca de îngrijire neremunerată și de reconcilierea vieții profesionale cu viața de familie, având în vedere disponibilitatea limitată a locurilor de muncă favorabile familiei și a serviciilor publice de îngrijire a copiilor de calitate”, se menționează în studiu.

Normele sociale și rolurile de gen stereotipe, de asemenea, influențează realizările educaționale, precum și cele profesionale. În 2021, ponderea femeilor tinere neîncadrate nici în muncă, nici în educație sau formare, a fost printre cea mai ridicată din regiune, de 24%.

„Munca de îngrijire neremunerată în gospodărie și în familie reprezintă probabil

bariere în calea participării pe piața muncii, în special pentru femei, care își asumă în mod disproporționat responsabilitățile neremunerate de îngrijire. Femeile din zonele rurale au mai puțin acces la oportunități de muncă”, se specifică în studiu.

Venituri mai puține pentru femei

În conformitate cu BNS, femeile au reprezentat 54% din populația săracă în 2019. Același studiu relevă că pensionarea exacerbează sărăcia printre femeile mai în vârstă, în special, în zonele rurale, unde femeile primesc pensii mult mai mici. „Aproximativ 40% dintre femeile în vârstă au declarat că

ele au un venit net de mai puțin de 3000 de lei pe lună. În 2020, diferența între pensia medie a femeilor și bărbaților a fost estimată la circa 32% în Chișinău, depășind cu 11% media națională. Riscul sărăciei este chiar mai mare în rândul femeilor vulnerabile”, se menționează în document.

Nu stăm mai bine nici la capitolul implicarea femeilor în afaceri. Doar o treime dintre antreprenorii din R. Moldova sunt femei, fapt cauzat de diferiți factori, inclusiv accesul limitat la resurse financiare, practici discriminatorii și stereotipuri de gen, precum și de povara muncii de îngrijire neremunerată.

Violența bazată pe gen rămâne răspândită pe larg în R. Moldova. Aproape 40% dintre femei au fost supuse violenței fizice și/sau sexuale. 49% indică faptul că au fost hărțuite sexual de la vârsta de 15 ani, iar 18% spun că au fost hărțuite sexual în ultimele 12 luni. Totuși, dorința de a raporta violența pe bază de gen este mică, din cauza încrederii scăzute în organele de aplicare a legii.

Rezultatele evaluării vor fi integrate în documentele strategice și analitice cheie ale sistemului ONU, inclusiv în noul Cadru de Parteneriat cu Țara al Băncii Mondiale pentru Republica Moldova; Analiza Comună de Țară a Organizației Națiunilor Unite pentru 2021 și Cadrul de Parteneriat ONU – Republica Moldova pentru Dezvoltare Durabilă 2023-2027.

Galina MUNTEANU

Cooperare

30 de ani de relații bilaterale moldo-germane și moldo-austriece

Trei decenii de relații diplomatice între Republica Federală Germania și Republica Moldova sunt prezentate în cadrul expoziției aniversare inaugurată recent la Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene. Imaginile marchează cooperarea moldo-germană în domeniul economic, social, precum și în cel cultural.

La deschiderea evenimentului, secretarul de stat al MAEIE, Vladimir Cuc, a subliniat că cei 30 de ani de relații diplomatice constituie un bun prilej de a reconfirma angajamentele celor două țări. „Mizăm în continuare pe sprijinul Germaniei în vederea realizării parcursului nostru european și regăsirea în viitor în familia statelor membre ale Uniunii Europene”, a spus oficialul moldovean.

Prezent la eveniment, ministrul Culturii, Sergiu Prodan, a menționat că Germania este un partener strategic al țării noastre, inclusiv pe dimensiunea culturală.

În discursul său, Claudia Roth, reprezentanta specială a guvernului Germaniei pentru media și cultură, a reafirmat sprijinul țării sale în implementarea proiectelor bilaterale. Totodată, a mulțumit cetățenilor Republicii Moldova pentru solidaritatea de care au dat dovadă în contextul crizei refugiaților generate de războiul din Ucraina. „O țară mică cu inimă mare - ce descriere perfectă pentru a reprezenta Republica Moldova”, a afirmat Claudia Roth.

De menționat că în acești ani sute de mii de cetățeni moldoveni au beneficiat de proiecte multidimensionale, implementate cu sprijinul statului german.

O expoziție cu genericul „30 de ani de relații diplomatice între Republica Moldova și Republica Austria” a fost inaugurată, pe 9 iunie, și la Biblioteca Națională din Chișinău. Organizatorii evenimentului sunt: Biblioteca Națională, Ministerul Culturii, Ambasada Republicii Austria la Chișinău în cooperare cu Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene.

În mesajul său de salut, șeful Biroului de Coordonare pentru Cooperare Tehnică din cadrul Ambasadei Austriei în R. Moldova, Gunther Zimmer, a menționat că, din 2004 până în prezent, Austria a investit în țara noastră peste 60 de milioane de dolari în diverse domenii de activitate. Oficialul a afirmat că Austria va rămâne și în continuare un partener de încredere al RM. Scopul expoziției este de a reflecta relațiile bilaterale dintre Republica Moldova

și Republica Austria pe parcursul acestor trei decenii și de a le promova în continuare. Documentele sunt expuse în compartimente tematice: „Austria, țara vecină din perspectivă istorică”, „Viena, capitala de o frumusețe rară”, „Influențe culturale, motive vieneze: arhitectura clasică a Chișinăului de altădată”, „Documente austriece din colecția BNRM”. Standurile sunt dedicate și muzicii austriece clasice, precum și picturii austriece. Din suita de evenimente consacrate acestei aniversări, face parte și expoziția de fotografii „Maria Cebotari și Valentina Nafornită pe scena Operei Vieneze”, care cuprinde 14 fotografii istorice despre activitatea cântăreților de operă care au evoluat pe scenele europene, inclusiv austriece.

În Republica Moldova activează 98 de companii cu capital austriac. Expoziția va fi deschisă până la 29 iulie.

Anatol FIȘER

Tradiții

Prosopul unității naționale a fost celebrat la Selemet

De Duminică Mare, la Selemet, Cimișlia, s-a desfășurat cea de-a patra ediție a Festivalului iProsop. La eveniment și-au dat întâlnire meșteri populari, producători autohtoni, artiști din diverse zone, primari, scopul final fiind promovarea culturii și a turismului din sudul țării.

Regele festivalului a fost prosopul țesut manual, valoare artistică pe cale de dispariție în Republica Moldova. Evenimentul a fost inaugurat de o mică locuitoare a satului Selemet, care a adus pe scenă un porumbel – simbol al păcii.

Primarul de Selemet, Tatiana Badan, prezintă a Congresului Autorităților Locale din Moldova (CALM), a amintit că prosopul este un element al unității neamului nostru, prezent în viețile oamenilor de la naștere și până la moarte. „Ne dorim ca și astăzi prosopul să unească tot neamul nostru, să fim mai buni, mai prietenoși și toți împreună să ne rugăm pentru pace”.

Prosopul devine un simbol la care publicul ține foarte mult, ne spune coordonatoarea proiectului, Olga Coptu. „Trebuie să arătăm că la Selemet până astăzi se țes prosoape și să valo-

rificăm acest obiect indispensabil din viața cotidiană. Fiecare casă de moldoveni, oriunde s-ar afla, are o icoană, un prosop, un covor țesut. La cea de-a patra ediție de festival, lumea a învățat să aprecieze ștergarul autentic. Dacă la început căutau ornamente și flori pompoase, acum apreciază tonurile monocrome, mai simple, dar în schimb să fie prosopul vechi, cu țesătura chiar de cânepă, în sau bambac”, a menționat Olga Coptu.

La Selemet există și un muzeu care deține o colecție de peste 100 de prosoape vechi, donate atât de băștinași, cât și de locuitori din alte zone. Colecția este completată cu fiecare ediție a festivalului din partea vizitatorilor, participanților sau a oaspeților de onoare.

La eveniment a participat și președintele Republicii Moldova, Maia Sandu. „Acest festival celebrează prosopul țesut manual – o piesă de rezistență a tezaurului nostru, creat cu grijă de mamele și bunicile noastre, care simbolizează viața, bunăstarea și care stă la loc de cinste în fiecare casă din țara noastră”. Maia Sandu i-a felicitat pe locuitorii satului Selemet pentru că păstrează și promovează cu consecvență valorile naționale și le-a urat tuturor celor prezenți sănătate și pace. „Pace în țara noastră și în lume”, a declarat Maia Sandu în încheierea discursului.

Festivalul a fost conceput la inițiativa sătenilor alături de autoritatea publică locală, propunându-și să valorifice tradițiile păstrate de secole.

Natalia HADĂRCĂ

Afiș cultural

CONCERTE

18 iunie

Palatul Național „Nicolae Sulac” – „Show-balet Sukhishvili la Chișinău!” – 19.00

18-19 iunie

Orheul Vechi (Butuceni) – Festivalul de Muzică Clasică „DescOperă” – 19.00

TEATRU

17 iunie

„Mihai Eminescu” – „Pomul Vieții” – 18.00

„Lucașfărul” – „Așteptându-l pe Godot” – 18.30

„A.P. Cehov” – „Femei fără limite” – 18.30

18 iunie

„Mihai Eminescu” – „Casa mare” – 18.00

„Lucașfărul” – „Trei Surori” – 18.30

„A.P. Cehov” – „Femei fără limite” – 18.30

„Guguță” – „Fapta bună mult adună” – 11.00

19 iunie

„Lucașfărul” – „Trei surori” – 18.30

„Mihai Eminescu” – „Joișărbătoare” – 18.00

Satiricus „I. L. Caragiale” – „Fară pijamale” – 18.30

„A. P. Cehov” – „38 de papagali” – 11.00

„Guguță” – „Ursulețul Winnie-Pooh” 2+ – 11.00

Horoscop săptămânal

BERBEC

Unii vă susțin în lupta pentru dreptate, pentru că și ei cred în aceleași idealuri și văd în dumneavoastră un reprezentant demn de încredere. Când vedeți că sunteți susținut, prindeți și mai mult curaj să luptați pentru scopul propus, deoarece așa știți că nu sunteți singurul care crede într-o idee.

TAUR

Sunteți atras pe o pistă falsă și vă veți da seama că ați consumat inutil timp mult mai târziu, după ce vă veți fi implicat deja în această acțiune înșelătoare. Fiți mai atent la detalii, pentru că sunt informații care pot fi interpretate greșit, dar dacă ați analiza situația, v-ați da seama unde greșiți.

GEMENI

Sunteți motorul principal de energie al unui proiect de anvergură în care sunteți susținut de o persoană de încredere. El e ancora dumneavoastră în realitate. Lui îi lipsește ce aveți dumneavoastră: energie, curaj, iar dumneavoastră vă lipsesc răbdarea și simțul practic, dar unindu-vă puterile, ați avea de câștigat amândoi.

RAC

Gândiți-vă la ce nu ați reușit să rezolvați corect pe parcursul anului care se încheie, pentru că acum aveți timpul necesar să găsiți o soluție prin care să reparați ceva retroactiv. Dacă ați greșit față de cineva, dacă nu ați spus adevărul într-o situație, faceți acum un efort și recunoașteți greșeala.

LEU

Atmosfera este veselă în jur și vă simțiți excelent. Vă coborâți la nivelul copiilor, de parcă nu ați fi departe de vârșta lor, pentru că aveți suficiente motive de distracție pe oriunde v-ați duce. Se înving petreceri ad-hoc peste tot, vă întâlniți cu prieteni cu care vă place să vă petreceți ziua.

FECIOARĂ

Întâlniți o persoană ce va juca un rol concret în planurile care vă preocupă. Intervine cu o mână de ajutor, nu doar cu un sfat sau o încurajare. Dețineți o soluție materială la problema dumneavoastră, deci ascultați-l cu luare aminte. Aveți multe de învățat de la el, deci faceți tot posibilul să-i câștigați și să-i mențineți prietenia.

BALANȚĂ

Aveți grijă la tonul ridicat pe care îl abordați pentru că poate fi sursa supărilor unei persoane dragi. Deși vă cunoaște foarte bine, se simte jignită de criticile dumneavoastră, pentru că nu le merită. Dacă ați supărat pe cineva, recunoașteți-vă vina și faceți un pas spre împăcare.

SCORPION

Se apropie un eveniment, deocamdată îndepărtat, dar care deja vă inspiră o stare psihică ciudată. E traciul de dinaintea unui moment extrem de important. Controlați-vă trăirile emoționale, pentru că succesul acestei acțiuni depinde enorm de capacitatea dumneavoastră de a vă organiza din timp.

SĂGETĂTOR

Veți reuși să îmbinați perfect utilul cu plăcutul în activitățile de care vă ocupați, dar într-un final vă vor satisface mai mult roadele materiale decât satisfacția muncii împlinite. Aici își spune cuvântul latura materialistă, deoarece sunteți mai motivat de câștiguri financiare decât de bucuria celor cărora vă dedicați eforturile.

CAPRICORN

Vă cam îndoii de bunele intenții ale celui care se oferă să vă ajute. Vă este greu să acceptați ajutorul acestuia, dar, pe de altă parte, aveți nevoie de el și nu-l puteți refuza, de aici și marea dumneavoastră dilemă. Vă este frică să nu vă ceară un preț mai mare pentru ceea ce face pentru dumneavoastră.

VĂRSĂTOR

Nu vă grăbiți, căci nu iese nimic bun dacă încercați să săriți peste etapele firești, luați-o încet spre ținta propusă. Dacă vedeți că apar piedici pe parcurs, ele sunt un semnal de alarmă să lăsați mai moale, să nu pretindeți rezultate imediate, pentru că nu se ajunge ușor acolo unde doriți!

PEȘTI

Faceți ceva interesant, care să consume energia pe care o dețineți, pentru că ar putea da naștere unor rezultate excepționale. Indiferent care sunt acțiunile care vor primi acest plus de energie, că e sport, că e puțină distracție, sunteți ca un motor la turație maximă care se bucură că toate îi merg strună.

VOCEA POPORULUI

Ziarul este înregistrat la Camera înregistrării de stat, numărul de înregistrare: 1004600040498 din 25.07.1995

Indice de abonare: 67798

Fondator:

Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova

www.vocea.md
info@vocea.md

Abonamentul la ziar poate fi perfectat în orice oficiu poștal din RM sau direct în redacție.

Redactor-șef:
Ilie LUPAN,
tel.: 069006556

Secretar de redacție:
Anatol FIȘER,
tel.: 068571475

Contabil-șef: Svetlana BĂLAN,
tel.: 069511960

Redactori:
Natalia HADĂRCĂ,
tel.: 069610372
Galina MUNTEANU,
tel.: 069916236

Redactor-stilizator:
Anghelina DUDULICA

Fotoreporter:
Nicolae BÎNZARI

Tehnoredactor:
Sergiu BALTAGA

Dezvoltator web:
Alexei OVCINICOV

Colegiul redacțional:

Ilie Lupan;
Sergiu Sainciuc;
Elizaveta Iurcu;
Margareta Strestian;
Nadejda Lavric;
Angela Otean.

Adresa redacției: Republica Moldova, mun. Chișinău, str. 31 August 1989, 129, et. IX.

Tipar: "Edit Tipar Grup" SRL
str. Ferdeului 4, mun. Chișinău. Com. 540

Redacția nu poartă răspundere pentru conținutul și corectitudinea anunțurilor publicitare. Textele marcate cu P (publicitate) și PP (publicitate politică) sunt publicate în regim de publicitate plătită.